

Eğitim Yöneticilerinin Teknoloji Liderliği Yeterlikleri Ölçeği

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Eğitim Yöneticilerinin Teknoloji Liderliği Yeterlikleri Ölçeği*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=20700>

Özet

Eğitim Yöneticilerinin Teknoloji Liderliği Yeterlikleri Ölçeği (EYTLYÖ), okul yöneticilerinin ve müdürlerinin teknoloji entegrasyonu, yönetimi ve vizyoner liderlik alanlarındaki yeterliklerini ölçmek amacıyla 2012 yılında Köksal Banoğlu tarafından geliştirilmiş bir ölçme aracıdır. Ölçek, eğitim ortamlarında dijital dönüşümü teşvik eden ve yöneten liderlik davranışları değerlendirilmeye odaklanmaktadır. 5 alt boyutta toplanmış toplam 32 maddeden oluşmaktadır. Yapılan geçerlik ve güvenirlik çalışmaları, ölçeğin yüksek iç tutarlılığa sahip olduğunu ve faktör yapışını doğrulayıcı analizlerle desteklendiğini göstermiştir. Bu araç, eğitim yönetiminde **teknoloji liderliği** alanındaki mevcut yeterlik düzeylerini belirlemek için önemli bir kaynak sağlamaktadır.

Anahtar Kelimeler

Teknoloji Liderliği, Eğitim Yöneticileri, Yeterlik Ölçeği, **Açıklayıcı Faktör Analizi**, **Doğrulayıcı Faktör Analizi**, Okul Yönetimi, Dijital Vatandaşlık.

Yazarlar

Köksal Banoğlu

Amaç

Ölçeğin temel amacı, eğitim yöneticilerinin (okul müdürleri ve yardımcıları) hızla değişen dijital çağda sahip olmaları gereken teknoloji liderliği yeterliklerini güvenilir ve geçerli bir şekilde ölçmektir. Bu yeterlikler, eğitim ortamlarında teknolojinin pedagojik kullanımı, altyapı yönetimi, etik ilkeler ve öğretmenlerin mesleki gelişimi gibi kritik alanları kapsamaktadır.

Geliştirilen bu araç, eğitim kurumlarının teknolojiye adaptasyon süreçlerini değerlendirmek, yöneticilerin güçlü ve zayıf yönlerini tespit etmek ve bu doğrultuda kişiselleştirilmiş eğitim veya gelişim programları tasarlamak için bir temel oluşturmayı hedeflemektedir.

Yapı

Eğitim Yöneticilerinin Teknoloji Liderliği Yeterlikleri Ölçeği, teknoloji liderliği yapışını beş ana alt boyutta inceleyen çok boyutlu bir yapıdır. Ölçek, toplam 32 maddeden oluşmaktadır ve bu maddeler yöneticilerin teknolojik vizyon oluşturma ve uygulama becerilerini değerlendirmektedir.

Ölçeğin alt boyutları ve madde sayıları şunlardır:

Vizyoner Liderlik (12 madde): Okulda teknoloji entegrasyonu için net bir vizyon oluşturma ve bunu gerçekleştirmek üzere işbirlikçi ekipler kurma becerisini ölçer.

Dijital Ça? Ö?renme Kültürü (3 madde): Ö?renci ve ö?retmenlerin teknolojik araçlar? kullanarak ö?renme ve proje geli?tirme süreçlerine verdikleri önemi ve bu kültürü te?vik etme yetkinli?ini de?erlendirir.

Mesleki Geli?imde Mükemmellik (8 madde): Yöneticinin teknolojinin etkili kullan?m?yla ilgili bilimsel geli?meleri ve mesleki bilgileri takip etme ve bu bilgileri uygulamaya aktarma yetene?ini inceler.

Dijital Vatanda?lık (6 madde): Okulda güvenli, yasal ve etik teknoloji kullan?m? konusunda politikalar geli?tirerek tüm payda?lara örnek olma sorumlulu?unu ölçer.

Sistemati? Geli?im (3 madde): Okul çap?nda teknoloji kullan?m?na yönelik ara?tırma-geli?tirme (Ar-Ge) çal??malar?n? te?vik etme ve sistematik iyile?tirmeyi sa?lama becerisini kapsar.

Geçerlik

Ölçe?in geçerlik çal??malar? hem yap? geçerli?ini hem de yordama geçerli?ini içermektedir. Yap? geçerli?i için **Aç?mlay?c? Faktör Analizi (AFA)** ve Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA) uygulanm??tır. AFA sonuçlar?, ölçme arac?n?n toplam varyans?n %65.35'ini aç?klad??n? ve madde faktör yüklerinin 0.522 ile 0.838 aras?nda de?i?ti?ini göstermi?tir (KMO=0.899, $p<.001$).

Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA) sonuçlar?, düzeltme önerilerine ba?lı olarak olu?turulan alternatif modeller aras?nda en iyi model-veri uyumuna sahip modelin tespit edildi?ini ortaya koymu?tur. Bu modelin uyum indeksleri şöyledir: $\chi^2=645.527$; $\chi^2/sd= 1.416$; CFI=.913; NFI=.759; RMSEA=.057. Ölçe?in yordama geçerli?ini analiz etmek amac?yla uygulanan ROC e?risi analizi, geli?tirilen ölçme modelinin okul müdürlerinin bilgisayar ve internet kullan?m sürelerini sıras?yla %72.2 ve %68.8 duyarlılıkla ba?arılı bir şekilde yordayabildi?ini göstermi?tir.

Güvenirlik

Ölçe?in güvenilirlik analizleri, iç tutarlılık ve iki yar? güvenilirlik yöntemleriyle gerçekleştirilmi?tir. Ölçe?in genel faktör iç tutarlılık güvenilirlik katsay?s? (**Cronbach Alpha**) oldukça yüksek olup 0.943 olarak belirlenmi?tir. Bu de?er, ölçe?in maddelerinin ölçülmek istenen yapıyı tutarlı bir şekilde ölçtü?ünü göstermektedir.

Ek olarak, ölçme arac?n?n iki yar? güvenilirlik katsayılar? 0.898 ve 0.914 olarak hesaplanm??tır. Madde-toplam ay?rt edicilik indekslerinin ise 0.449 ile 0.675 aral??nda de?i?ti?i belirlenmi?tir. Bu bulgular, ölçek maddelerinin toplam puan? temsil etme gücünün yüksek oldu?unu ve ölçe?in yüksek düzeyde güvenilir oldu?unu kan?tlamaktadır.

Faktör Analizi

Ölçe?in yapısal geçerli?i, hem ke?fedici hem de do?rulay?c? faktör analizleri ile detaylıca incelenmi?tir. **Aç?mlay?c? Faktör Analizi (AFA)**, 5 alt boyuttan olu?an yapıyı desteklemi? ve

maddelerin faktör yüklerinin güçlü olduğunu göstermiştir.

Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA) ise AFA ile elde edilen beş faktörlü yapının teorik olarak beklenen modelle ne ölçüde uyumlu olduğunu test etmiştir. Analiz sonuçları, modelin veri ile kabul edilebilir düzeyde uyumlu olduğunu gösteren çeşitli uyum indeksleri (özellikle χ^2/sd ve CFI değerleri) sağlamıştır, böylece ölçeğin yapısal geçerliği pekiştirilmiştir.

Ölçek Bilgileri

Test Türü: Geliştirme (Özgün Ölçek)

Format: 32 maddelik, 5 alt boyutlu **Likert** tipi derecelendirme.

Mevcut Diller: Türkçe

Popülasyon Grubu: Eğitim Yöneticileri (Okul Müdürleri ve Müdür Yardımcıları)

Yaş Grubu: Yetkinler (Eğitim alanında çalışan profesyoneller)

Popülasyon Detayları: Türkiye'deki ilk ve ortaöğretim kurumlarında görev yapan okul yöneticileri.

Test Metodolojisi: Öz bildirim (Self-report) ölçeği. Yanıtlar 5'li Likert ölçeği üzerinden değerlendirilmektedir.

Anahtar Kelimeler

Eğitim Yönetimi, Teknoloji Entegrasyonu, Liderlik Yeterlikleri, Okul Gelişimi, Güvenirlilik, Geçerlik, Faktör Analizi, **Cronbach Alpha**.

Yazar İletişim Bilgileri

Yazar ORCID Tanımlayıcısı: Belirtilmemiştir

Kurum E-posta Adresleri: Belirtilmemiştir

Yazışma Adresi: koksaltanoglu@hotmail.com

İzinler, Ücret ve Test Yolu

İzinler ve Kullanım Ücreti: Kullanım izinleri ve ücret bilgisi kaynakta açıkça belirtilmemiştir. Kullanım için sorumlu yazar ile iletişime geçilmesi önerilir.

Test Yılı: 2012

Referanslar

Banoğlu, K. (2012). Eğitim Yöneticilerinin Teknoloji Liderliği Yeterlikleri Ölçeğinin Geliştirilmesi: Geçerlik ve Güvenirlik Çalışması. *İzmir Kültür Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 13(3), 43-65.

Makalenin tam metni bu adresten indirilebilir: biblio.ugent.be.

Eğitim Yöneticilerinin Teknoloji Liderliği Yeterlikleri Ölçeği Maddeleri

ÖNEMLİ: Aşağıdaki ölçek maddeleri orijinal dilinde korunmuş olup, hiçbir şekilde değiştirilmemiştir.

Ölçek 5 alt boyut ve toplam 32 maddeden oluşmaktadır:

Vizyoner Liderlik (12 m): Okulda işbirliği yaptığım bir teknoloji ekibi oluştururum.

Dijital Çağ Öğrenme Kültürü (3 m): Öğrencilerin ödev ve proje yaparken teknolojik araçlardan yararlanmasını önemi öğretmenlerin kavramasını sağlarım.

Mesleki Gelişimde Mükemmellik (8 m): Teknolojinin etkili kullanımıyla ilgili bilimsel çalışmalar takip ederim.

Dijital Vatandaşlık (6 m): Güvenli, yasal ve etik teknoloji kullanımı konusunda eğitim politikasını geliştirerek okula örnek olurum.

SistematiK Gelişim (3 m): Okulda teknoloji kullanımıyla ilgili araştırma-geliştirme çalışmaları yapılımasını teşvik ederim.